

NIEUWS-, HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERL.-INDIE.

Prijs der Advertentiën.
 Voor de vijf woorden f 0,40
 „ idem bij eerste of meerdere herhaling „ 0,80
 Behalve het Zegel voor den Lande.
 Advertentiën voor de Mail-Editie dezelfde prijs.
 Insending der Advertentiën op den dag der uitgave
 vóór 12 uur.

Op de Vendutie
van den 1sten en 2den November a. s. zullen als nog worden verkocht:
1 Orgel mécanique.
3 Piano's van *Hummel, Erard,*
1 id. *Gerhard Adam en Van*
(5040) **F. CASSALETTE & Co.**

Vendutie
op Maandag den 7den November a. s.,
ten Huize van wijlen den HoogEdelGestrengen Heer
Dr. G. WASSINK,
op *Parapattan,* door
F. Cassalette & Co.,
van zijnen **prachtigen Inboedel,** zullende
nader breeder worden omschreven. (4973)

Openbare Verkoop.
Krachtens onherroepelijke volmagt, verleend bij EERSTE
HYPOTHEEK, zal op **Zaterdag** den **5** Novem-
ber 1864, des voormiddags ten 9 ure, in het Vendulokaa-
te **Batavia**, in het openbaar worden verkocht:
Een stuk **Tuinland**, bebouwd met **Bam-
boeshuis**, bekend als gelegen in **Kebon Jerok**, bij
Batavia, Blok M., Deel 2, Nummer 67, Verpandings-
nummer 7069, Taxatie f 960,—, staande ten name van
Demang MOCHAMAT SAID.

D. BODDE, g.g.,
Notaris.

Op Zaterdag den 29sten October 1864,
 ten voor rekening der regtverkrijgenden van wijlen den
 boitein der Chinezen **Ong Boenbian**, in het
 van het Vendukantoor te *Batavia*, in het openbaar
 verkocht, de navolgende vastigheden:
 1°. Een **Tuinland** te *Tangerang*, Verponding
 7447.
 2°. Een **Tuin- en Bouwland**, genaamd
Doerie en Kayos Poetih, Verp. No. 6996.
 3°. Een **Tuin-, Zaa- en Bouwland**,
 genaamd *Pondok Djagong*, Verp. No. 7895.
 4°. Een **Erf**, gelegen op *Klenteng*, te *Batavia*,
 daarop gebouwde **PETTAKKEN**, Verp. No. 1972.
 5°. Het land **Passer Tangerang** en de
Woonhuizen op *Passer Tanabang* zullen eerst
 de volgende maand worden verkocht.
 Inlichtingen te bekomen bij de gemagtigden der eigen-
 den, **Mr. J. VAN GENNEP.**
 M. P. VAN GENNEP

MR. F. E. EMBRECHTS.

Vendutie te Buitenzorg,
Zaterdag den 29 October 1864,
ten huize van den WelEd.Gestr. Heer
C. M. J. W. RIJNEN,
door
A. A. van der Crab en Co.,
deszelfs zoo goed als nieuwen en goed onderhouden
BOEDEL, als, SCHILDERIJEN, SPIE-
GELLEN, HANG- en TAFELLAMPEN, TAFELS met Mar-
meren bladen, KASTEN, LEDIKANTEN, STOELLEN,
LAMPEN, WASCHTAFELS, enz. Voorts eene zeer doel-
ig ingerigte en ligte **Reiswagen,** eene MYLORD,
span deugsame **WAGENAARDEN,** TUIGEN en wat
meer zal worden te voorschijn gebragt. (5006)

Vendutie
Maandag, den 31 October 1864,
voor het Sterfthuis van wijlen den Heer
T. T. Salomons,
op *Tangkee*, door
Van den Abeelen en Co.,
BENDIES, goedloopenDE BENDIE PAARDEN, SPIE-
LS en SCHILDERIJEN, HANGLAMPEN en STOLPEN,
STEN, LEDIKANTEN, STOELen, TAFELS, een
belsin TAFELSERVIES, GLAS- en KRISTALWERK,
enz. enz. (5083)

Vendutie
Woensdag den 2 November e. k.,
 ten huize van den WelEdelen Heer
P. Noël,
 op *Manga Bezinar*, door **J. SPEET,**
STOLEN, TAFELS, KASTEN, SPIEGELS enz.,
 enz. *Verder:*
0 Karbouwen en 24 Koebeesten
 en **vetgemeste ossen.**
 J. SPEET.

Vendutie
op **Donderdag, den 27 October 1864,**
voor het huis van den Heer
Mr. G. UMBGROVE, *Gang Chaulan, door*
F. Cassalette & Co.,
van zijnen goed onderhouden **INBOEDEL,**
Wagens, waaronder een bijna nieuw Europ. Coupé, 4 span-
nen deugdzame Paarden, Twigen, enz., enz. *Almede;*
van eene aanzienlijke partij **Hollandsch**
Zilverwerk. (4978)

VENDETIE
op Dingsdag en Woensdag den 1sten en 2den November a. s.,
in een der **PAKHUIZEN** van
F. CASSALETTE & CO.,
tot sluiting van Rekening zonder reserve en voor Rekening van Diverse,
VAN:
EUROPESCHE EN AMERIKAANSCH MEUBELN.

1 **SALON AMEUBLEMENT** met rood fluweel bekleed.
 2 " Idem " Velours d'Utrecht.
 1 " Idem " groen " Idem.
 1 " Idem " paarsch maroquin leder.
 1 " Idem " groen Idem.
 1 " Idem " bruin Idem.
 1 **BOUDOIR** Idem " rood satijn.
 1 " Idem " zijde.
 4 **BANKEN en CLEOPATRAS** met leder en fluweel bekleed.
 4 fraaije **ROTTING AMEUBLEMENTEN** met Wipstoelen, geheel compleet, bijzonder geschikt tot het meubelen van buitengrunderijen.

Verder:

4 **VOLTAIRES, 2 KANTOORSTOELEN en 2 ZIEKENSTOELEN, 2 PIANOSTOELEN.**
 4 **TOILETTEN** met en zonder marmeren bladen.
 5 **WASCHTAFELS** met Idem.
 1 groote **BOEKENKAST** met 4 Deuren.
 2 **SPIEGELKASTEN.**
 4 **ETAGEREKASTEN** met Spiegelglas.
 1 fraaije **ZILVERKAST** met 4 Deuren.
 1 **BONHEUR DU JOUR** met Spiegeldeuren.
 1 **SECRETAIRE** met marmeren blad.
 2 **DAMES WERKTAFELTJES.**
 4 **LINNEN- en HANGKASTEN.**
 2 paren **CONSOLES** met marmeren bladen.
 8 ronde **TAFELS.** " Idem.
 4 ovale Id. " Idem.
 4 **THEETAFELS** " Idem.
 10 **KNAPEN.**
 20 diverse **TAFELTJES** met en zonder marmeren bladen.
 4 paren **SPEELTAFELS** van Wortelhout.
 10 mahonie- en Eikenhouten **EETTAFELS** met 4 tot 8 Inlegbladen.
 2 **BUFFETTEN** met marmeren bladen.
 12 **WASCHTAFELS** voor 1 Persoon.
 12 Idem " 2 "
 20 fraaije Noten- en Mahoniehouten **ETAGERES.**
 12 " Idem **HOEK-ETAGERES.**
 24 **KRUKJES**, zeer geschikt voor Schepen.
 8 stel Amerikaansche complete **KAMER-AMEUBLEMENTEN.**

Verder:

14 paren groote SPIEGELS met Support.
18 " SPIEGELS voor Salons en Gaanderijen.
12 stellen van 4 en 6 SCHILDERIEN met vergulde lijsten.
76 paren Fransch porcelein Moderaateur TAFEL-, HANG- en MUURLAMPEN.
12 Engelsche KROONLAMPEN van 2 tot 6 Lichten.
24 " HANGLAMPEN.
18 porceleinen witte en gedecoreerde EETSERVIEZEN voor 12, 24 en 48 Personen.
48 THEESERVIEZEN en 80 WASCHSTELLEN.
12 echt Bronzen PENDULES.
12 paren " BEELDEN.

Een kist fraai Pleetwerk, als:
THEESERVIEZEN, BOULLOIRS, BLADEN, FLES-
SCHENBAKJES, IJSKANNEN, LIKEUR-, OLIE- en
AZIJNSTELLEN. Echte *Ruots* LEPELS en VORKEN
in Etui, enz.
2 stellen Kristallen DESSERTSERVIEZEN.
24 fluweelen en cachemiren TAFELKLEEDEN.

Een factuur Hollandsch
in kavelingen voor
vele andere dingen meer, zullende eenig

15 ronde en vierkante CARPETTEN, ~~waaronder ook~~ vierkante voet.

24 paren ALCATIVES.

RIJ TUIGEN.

2 Amerikaansche HANDWAGENTJES.

2 " TUIGEN met pleet gemonteerd.

1 MYLOED.

1 COUPE.

1 CLARENCE.

2 KINDERWAGENS.

Voorwerpen voor Cadeaux en Etageres.

SIGARENDOOZEN, PORTE MONTRÉS, BYOUTERIE-KISTJES, SPELDENKUSSENS, THEEDOOZEN, PARFUMKRIE-KISTJES, ~~en~~.

Eene kist POPPEN en KINDERSPEELGOED.

W A P E N S.

2 LEFAUCHEUX GEWEREN met toeschieten.

1 REVOLVERBUKS.

3 BUKSEN met bajonetten.

12 JAGTGEWEREN in kistjes.

12 gepl. en vergulde JAGTMESSEN, SABELS en DEGENS.

Een factuurtje Dames- en Heeren MODE-ARTIKELEN,

als geborduurde KRAGEN, MOUWEN, ZAKDOEKEN, STROOKJES, enz., enz.

Eene kist 48 doz. GLACÉ HANDSCHOENEN.

" " 80 " Americ. CRINOLINES van 15 tot 40 voeren.

BLOEMEN en COIFFURES, HOEDEN, HEEREN HOEDEN en PETTEN.

Benevens:

24 Linnen TAFELGOED in alle soorten.

Een factuurtje Goudwerken.

BRACELETTEN, PARURES, RINGEN, BROCHES, BAYADERES, GESPEN, enz., enz.

Gouden en Zilveren HOROLOGIEN, enz., enz.

PROVISIËN en DRANKEN.

100 kisten à 1 doz. ROODE WIJN.

40 " " 1 " RIJNWIJN in diverse soorten.

100 " " 1 " COGNAC " merken.

48 " " 4 " ROODE WIJN.

70 " " 1 " MADERA.

40 " " 1 " PORTWIJN.

8 " " 1 " KIRSCHWASSER.

14 " " 1 " ABSINTHE SUISSE.

16 " " 1 " VISKEY.

10 " " 1 " GINGER CORDIAL.

5 " " gesorteerde LIKEUREN.

16 " SIROP ASSORTIS.

22 " VRUCHTEN op water.

35 " " brandewijn

17 " GELEI ASSORTIS.

38 " à 1 doz. CHAMPAGNE.

12 " " 2 " Eng. AÄJN.

40 " 100/2 Bl. SARDINES.

20 " 100/4 " id.

15 " 50/2 " JULIENNES.

8 kisten VIANDES en PATÉS.

12 " LÉGUMES ASSORTIS.

PROVISIËN in HUIZELIJK gebruik en

dagen te voren alles te bezichtigen

1994 2000 2006 2012 2018 2024

BATAVIA.

Bij het ter Perse leggen dezer, was de Fransche Mail aan 't opstoomen.

De *Javaasche Courant* van 25 October 1864 bevat eene Be-
sluit van den G. G. van 21 October 1864 Stbl. No. 161.—
waardoor met besteding van de ordonnantie van 20 Novem-
ber 1863 No. 161, art. 2. van de publicatie van den 19en
September 1863 Stbl. No. 44, tot ultimo December 1865 ten
aanziën van de havens van Bandjermasin en Samp t wordt bui-
ten werking gesteld en wordt diensvolgens gedurende dat tijt-
vak voor die havens van toepassing verklaard het reglement
op den invoer, den verkoop en het bezit van vuurwapenen en
buskruit, gearresteerd bij het Besluit van den commissaris-ge-
neraal van den 8ten Augustus 1863 No. 26, Stbl. No. 58.

In en vorig No. staat in het Besluit der pachtvoorwaarden
van den opium.
b. voor de residentie Cheribon, in twee perceelen, als
1°. regentschap *Madion*, lees: *Cheribon*.

De door den Resident van Palembang benoemde sub-com-
missie voor de in 1865 alhier te houden Nijverheidstentoon-
stelling is zamengesteld uit de Heeren P. G. van Limburg
Brouwer en J. S. G. Gramberg.

Onder presidium van den Resident van Banda bestaat de sub-
commissie voor dat eiland uit de Heeren C. M. van Wieringen,
G. L. A. de Maagt, B. F. Versteegh, P. W. Hoeke en W. F. C.
van Hulsdingen, *Secretaris*.

Op 21 September 11. werd te Menado het gewone jaarlijksch
openbaar Examen gehouden van de leerlingen der Gouvernements
lagere school.

Het werd bijgewoond door het meerendeel van de ouders en
voogden der scholieren, alsook door verscheidene andere be-
langstellende ingezetenen.

De uitslag was buitengewoon voldoende.
Bij den afloop betuigde dan ook de subcommissie hij monde
van haren President, zoowel aan het onderwijzerspersoneel, als
aan de leerlingen hare bijzondere tevredenheid.

Voor al den besturende onderwijzer, den Heer L. G.
van der Hoek, zwaarde de subcommissie lof toe ter zake van
de uitmuntende wijze, waarop hij zich bijkeens de verkregen
resultaten, ook wederom dit jaar van zijne taak heeft ge-
kwest.

De ouders en voogden en verdere personen, die het examen
met hunne tegenwoordigheid hadden vereerd, dankte de sub-
commissie voor hunne opkomst, en beval zij de zaak van het
onderwijs in hunne voortdurende belangstelling en medewer-
king aan.

Aan de leerlingen, die zich zulks waardig hadden gemaakt,
werden vervolgens door de subcommissie prijzen en eervolle
getuigschriften uitgereikt.

Met een welwillend feestgezang werd de plegtigheid begon-
nen en besloten.

Aangekomen Vreemdelingen te Batavia.

VAN 22 TOT 25 OCTOBER 1864.

HOTEL DES INDES. Chomel, Courier dit Dubikart, van
Nederland.—Verloop, Echtgenoot en 2 kinderen, v. Batavia.—
H. Eikema, A. Montclar, J. W. Sloot en familie, E. Lewis,
van Soerabaja.—A. F. van Suchtelen, van Pamanokan.—
G. A. Nye, G. Schuurman, F. W. Reif, H. Hart, van Singa-
pore.—C. L. Torley Duwel, echtg., een kind, van Che-
ribon.—J. Mondt, J. A. Cambier, van Samarang.

JAYA HOTEL. F. C. Weber en familie, H. Wilkens, van
Muntok.—K. F. Meisema, A. Viëtor, F. L. Zaak en familie,
Hanse Lavino, B. Verhagen, v. Rotterdam.—A. Schilperoord,
van Land Kramat.—W. Ouweland, van Pasoeroean.—A. K.
Zweede, P. A. Timm, van New-York.—J. H. A. Nuss, F. J.
Hofman, v. Amsterdam.—A. Basse en Echtg., v. Losareng.—
Paré, van Soerabaja.—J. V. H. Allegeest, van Tjilingsie.

MARINE HOTEL. J. W. Hissink, Rutgers, van Rozen-
burg, van Buitenzorg.—Heermans, Tafelkruier, Hopmans van
Warmond, J. Konig, E. Wermuth, Neijls, Buddingh, van
Samarang.—J. van Varen en familie, van Nederland.—van
Linschot Habrecht, van Molukkos.

Aangekomen en Vertrokken Passagiers te Batavia.

Met het Ned. schip *Albasserwaard*, gez. Zack, de heer
H. L. Lavino, van Holland.

Met het Ned. schip *Bilderdijk*, gez. Viëtor, de fam. le Clercq
de Courcelles, van Rotterdam.

Met het Ned. schip *Tullens*, gez. Verhagen, de heer v.
Norden, Echtg. en 2 kind., van Rotterdam.

Met het Ned.-Ind. stooms. *Koningin der Nederlanden*, gez.
Lewis, 1 Officier, de heeren Buhl, Sloot, Sloot, Echtg. en
3 kinderen, Ruijs, Tiedeman, Cook, van Haesten, Cambier,
Zeijdel, Perseijn, Wermuth, Overbeek, Neijls, Gorst, Hulsteijn,
Stavers en Echtg., Schwindeman en Jonghever Zeijdel, bene-
vens Z. M. troepen, van Soerabaja en Samarang.

Met het Ned.-Ind. stooms. *Macaasar*, gez. Nagels Versteeg,
Kapt. Litz, Wichers, de heeren Rijsingen, Harbach, Moorsel,
Halewijn, Echtg. en 3 kinderen, Hissink, Sipp, benevens Z.
M. troepen, naar Benkoelen en Padang.

Billiton, (September).—D. gezondheidstoestand van de
inlandsche bevolking liet — behalve in de mijnen, waar zeten
gevolge van buitengewone warmte en aanhoudende droogte min-
der gunstig was — niets te wenschen over. Het aantal
gevacineerde personen in de maand September bedroeg 16,
waaronder 6 van het mannelijke en 10 van het vrouwelijke
geslacht.

Ten gevolge van de gedurende de geheele maand, over
geheel Billiton, geheerscht hebbende felle droogte werd het
mijn-werk zeer vertraagd, op konden vele mijnen zelf in het
geheel niet werken. Ook is door die droogte op vele ladings
de rijst-aanplant mislukt.

De handel te Billiton was levendig. De invoer bestond
voornamelijk in rijst, tabak, lijnwaden en 600 ton steenkolen
van Bandjermasin aangebracht; terwijl verbaazend groote hoeveelheden
dammer werden uitgevoerd. De marktprijzen waren dezelfde,
als die in de vorige maand.

In het begin der maand stootte het engelsche ijzeren schip
Sas Horse, dat van Liverpool naar Shanghai voer met 1200 ton
belen, tegen een koraal-klip ten westen van het eilandje Tjela-
nga. Toen de assistent-resident met hulp kwam opdagen, was
de gegroefder van het engelsche vaartuig met equipage reeds
gevoerd en ingeslooten. Het lek van het schip was zoo
groot, dat het niet meer te stoppen was. De inventaris en eenige
provisies zijn echter nog gered, en door den gezagvoerder
van het gesonken vaartuig te Billiton publiek verkocht. De ge-
zagvoerder en equipage zijn daarop van Billiton met een aldaar
te huis behorende schoener naar Singapore vertrokken.

Wester-afdeeling van Borneo, (September).—De
weersgesteldheid kenmerkte zich door droogte en drukkende
temperatuur. De veldarbeid, voor zoo veel Sambas betreft, werd
door de droogte enigzins belemmerd. De aanplant op de la-
dang, waaraan hij voortdurend uitbreiding wordt gegeven, werd
daardoor echter bevorderd. Ook voor den mijn-arbeid was het
droogte weder niet bevorderlijk. In de visscherij werd geen bij-
sondere levendigheid waargenomen; doch de uitvoer van dit drijf
had geleidelijk toegenomen. De vacine werd met zorg voortgezet.

De sulthan van Sambas verzegelde een der voor die afdeeling
bescheiden vacine-inoculaties naar Djakische stammen, waar die kunst-
bewerking nog niet bekend is.

Bali (September) *Beleiden*.—De sterke droogte, waardoor
de vorige maanden zich gekenmerkt hebben, bleef aanhouden.
Een gevolg hiervan was, dat de gezondheidstoestand veel te
wenschen overliet. De meest voorkomende ziekten waren koorts
en diarrhee.

In den handel en de scheepvaart werd, ten gevolge van
grootten overvloed van artikelen van uitvoer, veel leven bespeurd.
Onder Nederland-ohs vlag kwamen te Boelching aan 8 sche-
pen, metende 523 lasten, en 70 inlandsche vaartuigen, ladende
240 kojangs, en onder Lomboksche vlag 2 prauwen van 6
kojangs; terwijl van daar vertrokken, onder Nederlandsche vlag,
11 schepen van 461 lasten, en 33 inlandsche getuigde vaar-

tigen, metende 404 kojangs, onder Lomboksche vlag 1 prauw
van 2 kojangs en onder Lingasche vlag 2 prauwen van 65
kojangs.

De waarde der ingevoerde hand-lsartikelen bedroeg f 79645.75
en van de uitgevoerde waren f 204126.30.

Het aantal gevaccineerde kinderen bedroeg 79, waarvan 42
jongens en 37 meisjes.

Djemberau. — Ook hier is het weder droog gebleven. De
gezondheidstoestand der bevolking was echter bevredigend. In
het begin der maand liep het padi-snijden geheel ten einde, waarna
de bevolking tot het herstellen van wegen en bruggen is over-
gegaan. De handel bleef levendig. Ingeklard werden 2 europes-
che vaartuigen, metende ongeveer 14 lasten, en uitgeklard 15
inlandsche vaartuigen, te zamen eene ladingruimte hebbende van
146 laster. De uitvoer bestond in 143 runderen, 13 paarden en
5 karbouwen. Gedurende deze maand zijn 11 kinderen van het
mannelijk en 12 van het vrouwelijk geslacht gevaccineerd.

(Jan. Cl.)

Samarang, 21 October. Den 19den dezer wordt hier het
volgende op de officiers cursus van het 5de Bataillon plaats.
Een eerste luitenant vroeg bij den afloop der cursus aan den
chef van het Bataillon verlof, iets in het algemeen belang aan
heeren officieren voor te dragen. De toestemming werd gegeven,
en het voorgedragene was zóó belangrijk, dat heer redenaar door
den chef gelast werd zijn oraisen te staken, daar die te aandoenlijk
was, en het zenuwgestel der omstanders te hevig schokte. Zoo
veranderde een blijspel in een treurspel. Het uiteen van houwende
uitdrukkingen tegen een ondergeschikte schijnt deze improvisatie
gelukt te hebben.

— Uit Solo schrijft men, dat op last van twee geëmploijeerden
der Ned. Ind. spoorwegmaatschappij in de dessa Blimbjng eenige
huizen en boomen zijn om-gehaald, ten einde een gedeelte der
baan tuschen Solo en Klatten op 't terrein te traceren.

Waarschijnlijk hebben deze heeren niet geweten, dat die dessa
tot een particulier huurland behoort, anders hadden zij zoo cavalie-
riërent niet te werk gegaan.

Et par ordre et par raison.

Cracon est maitre dans sa maison. De ontegeningswet is
immers daar.

— Het eten voor de zieken in het Chinesche hospitaal te Pa-
terongan wordt door den aannemer of den kok, in eene opene
kar, derwaarts vervoerd: het eten is aan de opene lucht, den
regen, de zon, het stof, het vuilnis, dat het plumgedierte on-
willekeurig daarin werpt, blootgesteld: wij geven in overweging,
of het eten voor zieken bestemd niet behoort digtgedekt, en
zoo mogelijk den zieken warm voorgediend moest worden, het-
geen met de tegenwoordige wijze van vervoer niet kan ge-
schieden. Beter nog zoude het wezen, wanneer het eten in
het gesticht zelf werd toebedeeld. Men schijnt de keukens in
publieke gebouwen niet te tolereren. Zoo is de nieuwe gevang-
enis zonder kook- of stoofplaats. Het gebouw is thans in ge-
bruik. De voeding der gevangenen geschiedt bij wijze van
leverancie.

Doch heeft men wel gedacht, dat de cipier en de gevang-
enbewaarders ook tot het etend publiek behooren? Het uit-
besteden van toebereide spijs heeft althijds iets nadeeligs
voor den gebruiker: de aannemer zoekt eene betamelijke winst. Voor
die winst konde den zieken en gevangenen beter voedsel ver-
strekt worden, wanneer het in de gestichten werd toebedeeld.
(Sam. Cl.)

Makassar, 6 October. Gepasseerden Maandag morgen had
alhier de gewone jaarlijksche verpachting van 's lands middelen
plaats voor het jaar 1865. Deze leverde het navolgend resul-
taat over Celebes en de Onderhoorigheden, op:

Amfioen f 92000. — f 2000. — minder dan over 1864.
Topfals, Tapnering, slagten van vee, Lombarden en verhuur
van zitplaatsen op de vischpassers / 137520. — f 15480. —
minder dan over 1864.

— 13 October. Naar men verneemt zal de kapitein C.
P. J. Kauffmann, van het 5de Bataillon infanterie, zich op den
15den October a. s. met een detachement, sterk 3 officieren
en 120 bajonetten, metgaders 1 officier van gezondheid op
marsch begeven naar Maros.

Den 16den October zal deze troep, vergezeld van den ad-
stent-resident ter beschikking van den Gouverneur van Celebes
en onderhoorigheden J. A. Bakkers, benevens den kontrôleur
der bergregtschappen, G. J. Gersen, met 4 à 500 man in-
landsche hulptroepen oprukken naar Tjambra, — de zetel van
het bestuur in de bergregtschappen.

Het doel van den tocht is, om de gouvernements bevelen in
de bergregtschappen der afdeeling Noorderdistrikten te doen
eerbiedigen en nakomen.

Reeds in 1862 werd door de Regering magtiging verleend
tot het in dienst stellen van het noodige personeel, om de berg-
regtschappen der afdeeling Noorderdistrikten onder geregeld
bestuur te brengen, en in den loop van het volgend jaar werd
de invordering eener matige belasting voor die streken vastgesteld.

Toen in September van het vorige jaar tot de invoering en
regeling van bestuur in de bergdistrikten zou overgegaan wor-
den, gaven de regenten van Tjambra, — de voornaamste en meest
invloedrijke van die der bergdistrikten, — en van Melawa aan
den assistent-resident der Noorderdistrikten schriftelijk te ken-
nen, dat zij wenschten verschoond te blijven van de vestiging
van een kontrôleur in hun midden en van de opbrengst van
belasting.

Na veel tegenstand — waaronder het hardnekkig weigeren
der regenten van Tjambra en Melawa, om zonder een gevolg
van eenige honderden gewapende mannen, voor den Assistent-
resident der Noorderdistrikten te verschijnen — greep echter de
vestiging van ons bestuur, in medio November van het vori-
ge jaar, zonder stoornis plaats.

Vond echter de vestiging van den kontrôleur zonder dade-
lijke tegenkanting of verzet plaats, in niets werd hem zwa-
re hulp en ondersteuning bewezen; zijne bevelen werden niet
opgevolgd, men stoorde zich niet aan zijne tegenwoordigheid.

Aan het hoofd van dien, tot nu toe nog lijdelijke tegen-
stand, staat de regent van Tjambra, wiens invloed ten duide-
lijkste zichtbaar is, en door wien zoowel de bevolking als de o-
verige regenten der bergdistrikten tot een passieven weerstand
en weigering van gehoorzaamheid aan het wettig bestuur zijn
aangezet.

Gedurende den geheelen loop van dit jaar bleven de zaken
op die wijze voortgaan, en in de hoop, dat het met vastbera-
denheid en bedaardheid voeren van een mild en vaderlijk ge-
zag, ons eindelijk zonder schokken tot het gewilde doel zoude
brengen, werd het treffen van ingrijpende maatregelen voor als
nog vermeden.

Maar nu werd het noodzakelijk, om opgeven te verkrijgen
van het aantal huisgezinnen, ten einde daaruit den aanslag
voor de belasting van 1864 te regelen.

De regenten herhaaldelijk daarom gevraagd zijnde, hebben
eindelijk die van Malutje, Tjimbura en Lajia daaraan voldaan,
de overige blijven, ook na alle mondelinge en schriftelijke ver-
toogen van het bestuur, bepaaldelijk weigeren belasting te voldoen,
en bij gevolg ook om de gewenste opgave te geven.

Na dus nu gedurende een vol jaar zeer veel saetheid en
toegevendheid te hebben betoond, zonder dat deze tot eene goede
uitkomst mochten leiden, wordt het noodzakelijk geacht, om onze
hijlrijke vorderingen met kracht van wapenen te ondersteunen en
zonder verder toeven daartoe over te gaan.

— Naar wij vernemen heeft zich op den 7den dezer eene de-
putatie van Chinesche en Inlandsche handelaren tot den Gou-
verneur van dit Gewest begaven om, uit naam der hier gevestigde
tweedehandskooplieden, de hulp en voorspraak van ZHEG. bij
de Hooge Regering in te roepen, ter tegenwoordige koming in de meer
en meer drukkende schaarste aan zilveren- en den overvloed
aan oude koperen munt hier te plaatsen.

Dar de agio voor zilver thans tot 8 à 9% gestegen is, en
zij tot dien prijs zelfs, met alle moeite en inspanning, slechts
een klein gedeelte zilver bijeen kan brengen ter voldoening aan
hare verplichtingen, moet de toekomst der tweede hand hier
grootte zorg gaan baren; vooral tegen het aanstaand regensseizoen,
als het verkeer nagenoeg stilstaat en de geldcirculatie zoo veel
moeijelijker wordt. Wanneer dan ook geene spoedige en kracht-
dadige hulp tuschen ei en treedt, zal de handel hier aan ge-
voelige verliezen blootgesteld, en welk een van Makassar naar
andere markten verlegd worden; wij reeds vele Chinesche koop-
lieden hunne zaken tot likwidatie trachten te brengen, om zich
te Singapore of elders te gaan vestigen, waar de bezwaren,
die zij hier ondervinden, niet voorkomen, en waar zij niet door
gebrek aan wettige en overvloed van onwettig verklaarde munt
geruineerd worden.

Het is overbekend, dat de onvoldoende termijn ter inwie-
sing der oude koperen duiten, in het jaar 1858 voor Makassar
toegestaan, van den tegenwoordigen toestand oorspronkelijk de
schuld draagt. Hartelijk hopen wij, dat de Regering eindelijk
een gunstig oor verleenende moge aan de rekenen en voorstellen,
die bij haar dienaangaande werden ingediend, en vóór het
te laat zij, op nieuw de gelegenheid ter inwisseling der door
haar ongaafbaar verklaarde koperen munt openstelt.

Particuliere Correspondentie van het

Makassaarsch Handels- en Advertentie-Blad.

Timor-Koepang, den 23 Ang. Op den 20sten dezer liet
ter reede van Koepang het anker vallen de Engelsehe oorlog-
schoener *Béatrice*, komende van de Adamsbaai in de van Die-
mens-golf, op de Noordkust van Australië, hebbende van daar
tot Koepang zeven dagen reis.

Deze schoener, staande onder de bevelen van den Komman-
dant Hutchison, is gedurende eenigen tijd in genoemde baai ge-
stationeerd geweest, en komt hervaarts om zich te provianderen
en de equipage, waaronder zich eenige scorbutilders bevinden,
in de gelegenheid te stellen zich te verfrischen en te verpoo-
zen. De Kommandant van het vaartuig denkt eerst over eene
maand de terugreis naar de Adamsbaai te aanvaarden.

Van wege het Engelsehe Koloniale Gouvernement is aan deze
baai eene nieuwe vestiging daargesteld, voorloopig nog slechts
bestaande uit veertig man, onder de leiding van een gewzen
hoofdofficier der Britsche landmacht. Het doel der nieuwe ves-
ting schijnt hoofzakelijk landbouw te beoogen, en volgens de
medegedeelde berichten zou de grond bijzonder geschikt zijn voor
het cultiveren van rijst en suikerriet.

De jeugdige nederzetting heeft voor het tegenwoordige nog
met vele bezwaren te worstelen, waaronder niet de minste is,
de vijandige houding der inboorlingen, eene soort van menschen,
die tot het laagste peil van verdierlijkheid is afgedaald. Reeds
is men genoodzaakt geweest, een enkelen ter n' te schieten.

De kolonisten houden tot dus verre hun verblijf slechts in
tenten; docht er waren, ik meen te Adelaide, houten huizen
voor hen in aanmaak, die weldra naar de nieuwe vestiging zou-
den worden overgebracht. Van Koepang hoopte men thans eenige
handwerklieden en koelies te kunnen overvoeren, en later
paarden en karbouwen. Houdt de nieuwe vestiging aan de Adams-
baai stand, dan laat het zich aanzien, dat tuschen dit nabij-
gelegen punt van Nieuw-Holland en Koepang eene communicatie
zal ontstaan, die van beduidenden invloed kan worden op de toek-
omst van laatstgenoemde plaats.

— Op den 23sten dezer zetteden te Koepang voet aan wal
een vijftiental Engelsehe schipbreukelingen, berwaarts overge-
voerd van het eiland Savoe met een Inlandsch vaartuig. Zij
behoorden tot de equipage van het Engelsehe schip *Keapake*,
kapt. Swan, dat in den morgen van den 22sten Junij j. van
Koepang vertrokken, in den avond van dienzelfden dag is ge-
strand op de Oostkust van het eiland Savoe, in de nabijheid
van 'e kampoen Timor.

De *Keapake*, die Koepang tot het innemen van ververschun-
gen had aangedaan, kwam van Shanghai, was geladen met ruwe
zijde, thee en tin, en bestemd naar Londen.

Schip en lading zijn genogzaam totaal verloren. Het wrak
met lading en toebehooren werd heden op openbare vendutie
verkocht voor de som van f 2560, en eenige naar Koepang
megevoerde thee en zijde voor f 1181, te zamen f 3741.

Een der matrozen, die ziekelijk was, is op Savoe overleden.
Een ander is op genoemd eiland achtergebleven. Hij had zich
voor een Portugees uitgegeven; doch was inderdaad een Sa-
voenees en werd dan ook spoedig door zijne bloedverwanten
herkend. Als knaap van twaalf of dertien jaren had hij zijn
geboorteland verlaten, en werd nu, merkwaardig genoeg, door
eene schipbreuk, na eene afwezigheid van elf jaren, weder terug-
gevoerd tot zijne familiebetrekkingen en zijn vaderland, dat hij
andere wellicht nimmer had teruggezien.

Onder de schipbreukelingen bevinden zich twee Engelsehe
passagiers. Allen klagen over de verregaande roofzucht, bij deze
gelegenheid door de bevolking van Savoe aan den dag gelegd,
niettegenstaande daar een posthouder van het Nederlandsche
Gouvernement gevestigd is.

Men herinnert zich, toen op den 8sten Mei van 't vorige
jaar een zevental schepen op de kust van Soemba strandde, de
schipbreukelingen zich evenzeer te beklagen hadden over de
roofzucht van de Soembasche bevolking.

Gunstig stak daarbij af het gedrag van de hoofden en be-
volking op het eiland Rotti, toen, door denzelfden storm, die
op de kust van Soemba zoo vele schepen deed vergaan, ook
een Nederlandsch-Indische schoener op het strand van Rotti
werd geworpen.

De bevolking van dit eiland bood den armen schepelingen
alle mogelijke hulp in het redden van de lading en van hunne
have, zonder dat er iets van den eigenaam ontweemd werd.
De oorzaak van dit gunstige verschil bij de Rottinen, in
vergelijking met hunne naburen de Savoneezen en Soembas-
ezen, mag voornamelijk worden gezocht in het gevoel van recht,
menschlievendheid en ontzag voor de wetten, hetgeen door
school-onderwijs en Christendom onder de Rottinesche bevol-
king wordt gekweekt en verbreid, terwijl de geheel heidensehe
en meer woeste bevolking van Savoe en Soemba (Sandelwood)
tot dus verre van deze voorregten nog geheel verstoken bleef.

Balangnipa, 15 September. Als een staalje van een brutale
dieven diene het volgende: Onlangs werd hier een paard ge-
stolen, dat een inlander pas van een vertrekend ambtenaar ha-
gekocht. Men vermoedde, dat de buit naar Boni was gebracht,
toen van Bonihain het beigt kwam, dat de dieven aldaar met
het paard aan het gouvernements uis zelf, waar zij het kwamen
verkoopen, waren opgepakt. Het paard was door den vorigen
eigenaar, die te Bonihain logeerde, herkend.

Het moorden is hier trouwens, in weerwil van de invoer-
ing van het verbod om wapenen te dragen, aan den orde van
den dag.

De wrakke en kleine gevangenis zit opgezpropt vol, voor een
groot deel met amokmakers of liever moordenaars (de ambloen
heeft er hier al heel weinig schuld aan.)

Hervuarts opgezonden, maakten de dieven onder weg amok,
doodden één, verwonden een paar andere personen, en ontvlugten
op nieuw met het gestolen paard.

(Mak. H. en Ado. H.)

Officiële Berigten.

Ingevolge bekomen last wordt bekend gemaakt, dat Zijne Excellentie de
Gouverneur-Generaal gewone audientie zal verlenen op

Zaterdag den 5den November 1864.

des morgens ten 9 ure, aan het gouvernements-hotel te Rijswijk.
Belanghebbenden gelieven hunne aanvragen om audientie, met opgave van
titels, te rigten aan den adjudant van dienst.

Bij Koninklijk besluit van den 27ten April 1864 no. 37 is tot ver-
volgzaam van de besluiten van 29 Junij 1860, 30 Maart en 15 April 1861, en
19 Maart 1862, no. 69, 32, 55 en 69, houdende toekening van ver-
reelke beloningen ter zake der 1ste en 2de Bonische expeditie, de ardeit ge-
reerde sergent der infanterie van het leger in Nederlandsch-Indië O. Weik,
ten regte genaamd O. W. Bosler, ter zake zijner verrigtingen bij de last-
genelde expeditie, benoemd tot ridder der vierde klasse van de militaire
Willems-orde.

Bij besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië, van
23 October 1864, no. 3, zijn in eene commissie, groepen om te beschik-
ken over het onbested gebleven gedeelte der gelden, bijgebragt tot in-
wisseling van de rampen veroorzaakt door den wateroverloop op Java in het jaar
1861, benoemd:

tot president, de heer O. van Rees, lid in den raad van Neder-
landsch-Indië,

tot leden, de heeren: T. Ament, lid van het bestuur over het we-
daven- en weesfonds van burgerlijke ambtenaren in Nederlandsch-Indië,
N. Trakraen, president van de factorij der Nederlandsche hand-
elsmaatschappij,

C. F. W. Wiggins van Kerchem, president der Javaasche bank, en
A. J. W. van Delden, president van de kamer van koophandel en
nijverheid te Batavia.

Civiel Departement.

Ontslagen:

Eervol, uit 's lands dienst, met behoud van aanspraak op pensioen, de ad-
stent-resident van Bandoemoe (Bezeeki) C. de Roon Swaan.
Eervol, van de verdere vervulling hunner functien, de waarnemende opzi-
ters bij de commissie voor de vervoermiddelen C. A. W. Straus, M.
G. F. Bajetto en P. E. J. P. S. Gaerth.

Verleend:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan des sekretaris der
residentie Wester-afdeeling van Borneo B. Schagen van Soelen.

Benoemd:

Tot kontrôleur der inkomende en uitgaande regten te Prebellingo, de kom-
missie-kontrôleur der inkomende en uitgaande regten, terzamen bene-
mer te Pasoeroean J. Raaf.

BIJ DE DIREKTIE DER PRODUKTEN EN CIVIELE MAGAZIJNE.

Tot eersten kommisie, de tweede kommisie bij die direktie P. J. A. Zaai-
Tot tweeden kommisie, de derde kommisie bij die direktie O. W. Seket.
Tot derden kommisie, de eerste klerk bij die direktie W. A. Pattijn.

Gesteld:

Ter beschikking van den direktie der kulturen, de benoemde ambte-
voor de dienst van het hoochwezen in Nederlandsch-Indië, W. Burman.

Goedgekeurd:

dat door den Gouverneur van Celebes en onderhoorigheden

Is benoemd:

Tot lid bij de sub-kommissie van onderwijze te Makassar, P. F. E. F.

Santressig, majoor der infanterie, militair kommandant aldaar.

Militair Departement.

Ontslagen:

Op verzoek, eervol, met Z. M. militaire dienst, met behoud van regt
pensioen, de majoor der infanterie P. C. S. van der Blom.

Verleend:

Een tweejarig verlof naar Nederland, aan den kapitein